

Af Karl Jack

Sang bygger bro

En skole i Horsens er som den første i Danmark godt i gang med at integrere tosprogede børn gennem ekstra fokus på sang, musik og optræden

– Jamen det er slet *ikke* noget, vi tænker over.

Så enkelt er det for Mathias Dragnes. Han er 16 og går i 9.a på Søndermarksskolen i Horsens. Og han har her i vinter været sørøverkaptajn i en musical hvor mange af de 27 andre på scenen er tosprogede. Men om sørøverne eller kannibalerne i "Piraterne" har deres rødder i Jylland eller Jordan, det er han slet ikke bevidst om.

Heller ikke til daglig i skolen skelner han mellem danske og tosprogede kammerater. Bosnieren Emina Kahrmanovic, 14 og fra

8.b, og klassekammeraten Bettina Le, 15 og med forældre fra Vietnam, har det på helt samme måde. For vi er jo alle mennesker, som Emina udtrykker det.

Begge piger var med i "Piraterne". Og dermed i et ambitiøst forsøg på at bruge sang og musik som bærende elementer i et etnisk og kulturelt brobyggeri på en skole hvor halvdelen af de 410 elever er tosprogede.

"Musik, sprog og integration", som projektet hedder, er det første i Danmark der systematisk anvender musikundervisningen som redskab i arbejdet med at indlære dansk >

Fælles repertoire

– Projektet i Horsens drejer sig meget om at give børnene et fælles kulturelt fundament, et fælles repertoire. Det har de ikke med sig hjemmefra, men det er afgørende for at integrationen lykkes, siger musikpædagogen Tina Buchholtz der musikalsk er sat i spidsen for "Musik, sprog og integration".

Hun lægger også vægt på at børnene får et øget selvværd og føler sig trygge – på skolen og over for hinanden. Og det vil ske når de gennem sang og musik hele tiden oplever små succes'er, sammen og hver for sig. Børnene får mod til at gøre noget som de ikke tror de kan.

Desuden lærer de tosprogede børn undervejs meget om danskernes måde at kommunikere på, om ironi og manerer. Og omvendt kommer danske børn tæt på tosprogedes kultur. Og det er vigtigt fordi afkodning af sociale spilleregler er en væsentlig forudsætning for at kunne indgå i det danske samfund på ligeværdig vis.

Der bliver sunget igennem når man laver musical på Søndermarkskolen i Horsens. Og etniske grænser falder. Foto: Claus Haagensen.

› sprog og kultur. Det følges af en forsker og sigter mod at give erfaringer som andre skoler rundt omkring i landet kan bruge.

– Hvis vi som her er sammen om noget positivt, har vi lettere ved at klare det svære i skolen og i hverdagen, siger Mogens Falk. Han er både leder af Søndermarkskolen og projektets koordinator.

En god ghetto

Projektet løber over tre år, 2008-2010. Det har fået 1.6 millioner kroner fra Egmont Fonden. Pengene bruges til at finansiere "udvidet musikundervisning" for 600 børn og unge samt deres forældre i Sønderbro-kvarteret. Det vil sige at man også tager børn i 1-3 års alderen og børnehaver med. Og Egmont-pengene er givet til Sønderbro Kulturhus – hjemstedet for aktiviteter som skal løfte kvarteret midt i Horsens.

Hverken valg af kvarter eller skole er tilfældigt. Sønderbro er netop af Velfærdsministeriet blevet udpeget som et af Danmarks 74 udsatte boligområder. Fælles for dem er at mindst halvdelen af beboerne over 18 år er på overførselsindkomst. Men selv taler Sønderbro-beboerne, hvoraf 40 procent har en ikke-europæisk baggrund, optimistisk om at befinde sig i "Danmarks bedste ghetto". Og skolen kvalificerer sig til projektet ved at 50 procent af børnene er tosprogede og repræsenterer 40 nationaliteter og alle store religioner.

Men dertil kommer at Søndermarkskolen

har en lang og stærk tradition for sang og optræden.

– Vi er faktisk en af de mest syngende folkeskoler i Danmark, siger afdelingsleder Anny Langdal. Som pædagogisk ansvarlig for indskoling og musiklærer er hun en af tovholderne i det nye projekt. Men hun var også med da skolen sammen med to andre Horsens-skoler med mange tosprogede, Vestbyskolen og Langmarkskolen, fra år 2000 var med i "Musik for alle"-projektet. I det projekt lå også at der blev sunget ekstra meget. Efter projektperioden på tre år blev "Musik for alle" en del af driften på Søndermarkskolen.

Musikpædagogen, komponisten og korlederen Tina Buchholtz havde en hovedrolle i "Musik for alle". Og nu er hun hyret som igangsætter og konsulent i "Musik, sprog og integration". Hun har også skrevet og udviklet en stor del af det materiale som bruges, bl.a. musical'en "Piraterne".

...Hvis vi som her er sammen om noget positivt, har vi lettere ved at klare det svære i skolen og i hverdagen...

En rød tråd

På børneinstitutionerne og i SFO kan de små, gerne sammen med mor eller far og i grupper, deltage i sanglege. Det betyder at meget af det de møder i børnehaveklassen, ikke er nyt for dem.

Mogens Falk: – Vi lukker hullet mellem børnehaven og indskoling. Der vil fra nu af gå en rød musikalsk og sproglig tråd lige fra daginstitutionerne til og med 9. klasse. Det har ikke kun med de tosprogede at gøre. Også mange danske børn i et kvarter

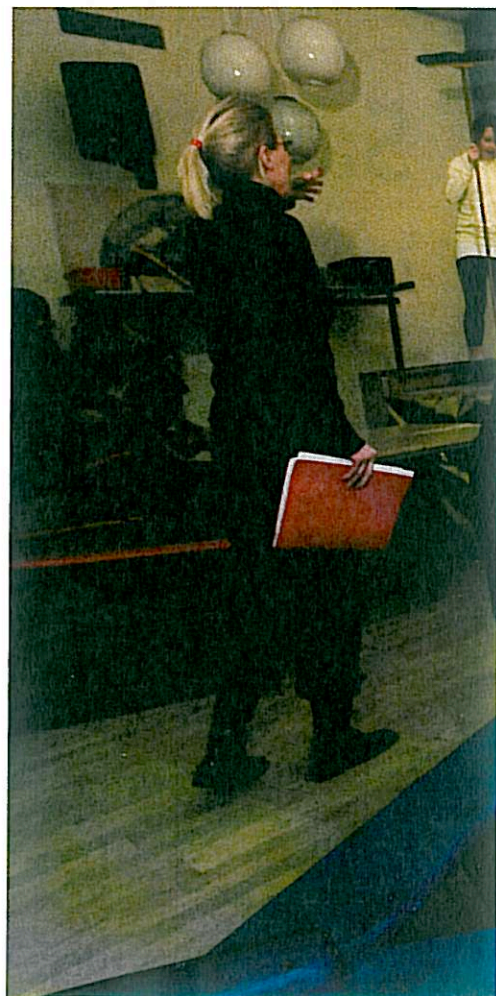
som Sønderbro møder i skolen med et lavt sprogligt niveau. Så vi prøver at give dem et bedre og mere ensartet startgrundlag.

Skolen har allerede et stort kor med børn fra 4., 5. og 6. klasserne. Det blev brugt som backing til "Piraterne". Børnene i indskoling samles hver morgen en halv time til sang og bevægelse. Og alle elever har hver uge en musikalsk session hvor klasserne på skift vælger sange ud og forbereder en optræden. Her er forældre velkomne, og de møder også op.

Berøringsangst fjernes

Denne musikalske tradition kan skolen bygge ovenpå med det nye projekt. Det er der flere perspektiver i:

- Børnene får flere danske ord.
- De introduceres til dansk kultur og tradition.
- De lærer at agere sammen socialt, og det giver en bedre læringsituation og mindre uro og mobning.

- Etnisk berøringsangst fjernes.
- Børnene får et øget selvværd, bl.a. ved at optræde for hinanden.

I ansøgningen til Egmont Fonden er det hele samlet i denne sætning:

– Projektets overordnede mål er at give børn og unge øgede personlige, sociale og sproglige forudsætninger for at kunne klare sig i det danske samfund som integrerede deltagere og indgå i kulturelle fællesskaber på lige fod med andre.

Åbne, ikke lalleglade

– Det her er en dansk folkeskole. Vi er åbne over for andre kulturer, og vi fjerner fordomme, men vi er ikke lalleglade, siger Mogens Falk.

Den åbne atmosfære på skolen har betydet at børnene er stolte af den. Det fører til at man oplever meget lidt hæværk og me-

get lidt etnisk mobning. Samtidigt deltager alle i kristendomsundervisningen og udflugter, og kun en lille håndfuld piger går med tørklæde.

Præcis hvad projektet kommer til at rumme de kommende små tre år, er endnu uvist. "Piraterne" med optræden af de elever i udkolingen der har valgt musik som valgfag, er første store skridt. Men alle børn skal inddrages efterhånden og på en måde så det kan høres og mærkes.

Hanne Line Larsen er formand for skolebestyrelsen. Med den kasket på bakker hun projektet op uden forbehold. Hun er glad for at den udvidede skoledag som folkeskolerne i Horsens Kommune fik ved kommunesammenlægningen, bruges til

sang og musik. For netop sang og musik bringer folk – også børn – sammen.

Men hun er også mor til Mikkel i 8. der er med i "Piraterne". Han har mange venner af anden etnisk oprindelse end dansk. Og lige så lidt som Mathias er det noget han tænker på. ■

...man oplever meget lidt hæværk og meget lidt etnisk mobning...

Læs mere om projektet på www.soenderbro-horsens.dk eller www.musiksprogintegration.dk

Danskeren Mathias Dagnes, vietnameseren Bettina Le og bosniereren Emina Kahrmanovic har det helt fint med at være i samme båd. Kommer skolekammeraten fra Jylland eller Jordan – det kommer ud på ét. Foto: Claus Haagensen.

AKTUEL

Nøgleord om: Dagsorden og referat

Dagsordetekster og referater, der er til at forstå for så mange som muligt, fremmer den demokratiske proces og interessen for det der foregår på skolen.

En dagsorden er et vigtigt redskab til at bestemme, hvad debatten skal dreje sig om og til at styre et debatforløb. Hæftet kommer med sit konkrete bud på, hvordan dagsordenen og referatet til et skolebestyrelsesmøde kan udarbejdes, så det fremmer kvaliteten af arbejdet i skolebestyrelsen.

Nøgleordsserien

Serien er en række redskabshæfter, som gennemgår nogle af de væsentlige områder i skolebestyrelsesarbejdet og andre emner i serien: Ansættelse, Principper, Skolens budget, Tavshed og habilitet samt Årsberetning

Medlemspris pr. hæfte: kr. 40,-
Ikke-medlemspris pr. hæfte: kr. 80,-

Skole og Samfund
telefon 3326 1721 • www.skole-samfund.dk